

Taşınmazlarınve araçların kısmi bölünmeye konu edilip edilemeyeceği ve bu işlemin damga vergisi ve harçlardan istisna olup olmadığı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.33.15.01-2010-705-13-56
Tarih	12.09.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

MERSİN VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü)

Sayı : B.07.1.GİB.4.33.15.01-2010-705-13-56

12/09/2011

Konu : Taşınmaz ve araçların aynı sermaye olarak konulmasının kısmi bölünmeye konu edilip edilemeyeceği, damga vergisi ve harçlardan muaf olup olmadığı hakkında

İlgide kayıtlı dilekçenizde; ... Tic. Ltd. Şti.'nin kısmi bölünme yoluyla şirketinize aynı sermaye olarak taşınmazları ile araçların devrinin gerçekleştirileceğinden bahisle söz konusu taşınmazların tescil işlemi ile araçların devir işlemlerinin damga vergisi ve harçlardan istisna olup olmadığının bildirilmesi istenilmektedir.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 19 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendinde; "Kısmi bölünme: Tam mükellef bir sermaye şirketinin veya sermaye şirketi niteliğindeki bir yabancı kurumun Türkiye'deki iş yeri veya daimi temsilcisinin bilançosunda yer alan taşınmazlar ile en az iki tam yıl süreyle

elde tutulan iştirak hisseleri ya da sahip oldukları üretim veya hizmet işletmelerinin bir veya birkaçını kayıtlı değerleri üzerinden aynı sermaye olarak mevcut veya yeni kurulacak tam mükellef bir sermaye şirketine devretmesi, bu Kanunun uygulanmasında kısmi bölünme hükmündedir. Ancak, üretim veya hizmet işletmelerinin devrinde, işletme bütünlüğü korunacak şekilde faaliyetin devamı için gerekli aktif ve pasif kalemlerin tümünün devredilmesi zorunludur. Kısmi bölünmede devredilen varlıklara karşılık edinilen devralan şirket hisseleri, devreden şirkette kalabileceği gibi doğrudan bu şirketin ortaklarına da verilebilir. Taşınmaz ve iştirak hisselerinin bu bent kapsamında devrinde, devralan şirketin hisselerinin devreden şirketin ortaklarına verilmesi halinde, devredilen taşınmaz ve iştirak hisselerine ilişkin borçların da devri zorunludur." hükmüne yer verilmiştir.

Bu hükme göre, kısmi bölünme işlemine taşınmazlar, iştirak hisseleri, üretim veya hizmet işletmeleri konu edilebilmektedir.

Diğer taraftan, kısmi bölünme ile ilgili gerekli açıklamalar 1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin "19.2.2.Kısmi bölünme" başlıklı bölümünde yapılmış olup anılan Tebliğin "19.2.2.1. Üretim ve hizmet işletmelerinin aynı sermaye olarak konulması" başlıklı bölümünde;"Üretim veya hizmet işletmelerinin devrinde, işletme bütünlüğü korunacak şekilde faaliyetin devamı için gerekli aktif ve pasif kalemlerin tümünün devredilmesi zorunludur. Kısmi bölünme sonucu hem bölünen işletmenin hem de bölünme sonucunda varlıkları devralan işletmenin faaliyetine devam etmesi esastır. Bu kapsamda, söz konusu işletmelerin devrinde, işletme bütünlüğü korunacak şekilde faaliyetin devamı için gerekli taşınmaz, her türlü tesis, makine ve teçhizat, alet, edevat, taşıtlar, gayrimaddi haklar ile hammadde, mamul, yarı mamul mallar gibi aktif kıymetler ile ilgili pasif kıymetlerin tümünün devredilmesi zorunludur." açıklaması yapılmıştır.

Bu hüküm ve açıklamalar çerçevesinde, araçların müstakil olarak kısmi bölünme işlemine konu edilmesi mümkün olmayıp bir üretim veya hizmet işletmesinin bütünlüğü içerisinde devredilmesi gerekmektedir. Ancak, taşınmazların müstakil olarak kısmi bölünme işlemine konu edilmesi mümkün bulunmaktadır.

Öte yandan, 492 sayılı harçlar Kanununun 57 nci maddesinde, "Tapu ve kadastro işlemlerinden bu kanuna bağlı (4) sayılı tarifiede yazılı olanları, tapu ve kadastro harçlarına tabidir." hükmü yer almaktadır.

Mezkur Kanunun 123 üncü maddesinin son fıkrasında ise; "Anonim, eshamlı komandit ve limited şirketlerin kuruluş, sermaye artırımı, birleşme, devir, bölünme ve nev'i değişiklikleri nedeniyle yapılacak işlemler ile Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri (Bu kooperatifler ile Kredi Garanti Fonu İşletme ve Araştırma Anonim Şirketi tarafından bankalardan kullanılacak krediler için verilecek kefaletler dahil) bankalar, yurt dışı kredi kuruluşları ve uluslararası kurumlarca kullanılacak kredilerin temini ve bunların teminatları ile geri ödemelerine ilişkin işlemler bu Kanunda yazılı harçlardan müstesnadır." hükmü bulunmaktadır.

Yukarıda açıklanan hükmün incelenmesinden de görüleceği üzere, sermaye şirketlerinin birleşme, devir, bölünme ve nev'i değişikliği işlemleri bu kanunda yazılı harçlardan müstesna tutulmuştur.

Buna göre, yukarıda yapılan açıklamalara uygun olarak kısmi bölünme yoluyla yapılan devir işlemine ilişkin işlemlerin 492 sayılı Harçlar Kanununun 123 üncü maddesine göre harçlardan istisna tutulması gerekmektedir.

Maliye Bakanlığınca yayımlanan 43 seri no.lu Harçlar Kanunu Genel Tebliğinin 1/A bölümünde; yapılan düzenlemeye göre anonim, eshamlı komandit ve limited şirketlerin kuruluş ve sermaye artırımı ile ilgili işlemlerinin ayrıca, bankaların, yurt dışı kredi kuruluşlarının ve uluslararası kurumların kullandıracakları her türlü kredilerin temini ve bu krediler nedeniyle kredi kuruluşlarına karşı verilecek teminatlar ve alınan bu kredilerin geri ödenmesi safhasında geri ödemeye ilişkin işlemlerin harçtan müstesna tutulacağı belirtilmiştir. Diğer taraftan, 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde; bu Kanuna ekli (1) sayılı tabloda yazılı kağıtların damga vergisine tabi olacağı, 9 uncu maddesinde; bu Kanuna ekli (2) sayılı tabloda yazılı kağıtların damga vergisinden istisna olduğu, Kanuna ekli (2) sayılı Tablonun "IV-Ticari ve medeni işlerle ilgili kağıtlar" başlıklı bölümünün (17) numaralı fıkrasında ise, Kurumlar Vergisi Kanununa göre yapılan birleşme, devir ve bölünmeler nedeniyle düzenlenen kağıtların damga vergisinden istisna olduğu hükme bağlanmıştır.

Bu çerçevede, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 19 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendi hükmü kapsamında, kısmi bölünme işlemine taşınmazların, iştirak hisselerinin, üretim veya hizmet işletmelerinin konu edilebildiği; araçların müstakil olarak kısmi bölünme işlemine konu edilmesinin mümkün olmayıp bir üretim veya hizmet işletmesinin bütünlüğü içerisinde devredilmesi gerektiği hususları dikkate alındığında, kısmi bölünme yoluyla şirketinize aynı sermaye şeklinde devri gerçekleştirilen taşınmazlarla ilgili yapılacak işlemlere ilişkin düzenlenen kağıtların, Damga Vergisi Kanununa ekli (2) sayılı Tablonun IV/17 bölümü hükmü gereğince damga vergisinden istisna edilmesi mümkün bulunmakta olup, araçların devrine ilişkin düzenlenen kağıtların ise damga vergisine tabi tutulması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Vergi Dairesi Başkan V.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026